

Sygn. akt **XXVII Ca 839/21**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 września 2021 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXVII Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia Katarzyna Małysa
-----------------	--------------------------------

po rozpoznaniu w dniu 23 września 2021 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **J. P.**

przeciwko (...) z siedzibą w **S.w I. Oddział w P.**

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Mokotowa w Warszawie

z dnia 10 sierpnia 2020 r., sygn. akt I C 4697/19

1. oddala apelację,

2. zasądza od J. P. na rzecz (...) z siedzibą w S. w I. Oddział w P. kwotę 135 (sto trzydzieści pięć) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w instancji odwoławczej.

Sygn. akt XXVII Ca 839/21

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 4 listopada 2019 r. J. P. wniosła o zasądzenie na jej rzecz od (...) z siedzibą w S. (I.) kwoty 250,00 euro wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie za okres od dnia 27 lipca 2018 r. do dnia zapłaty, a nadto zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniosł o oddalenie powództwa i zasądzenie na jego rzecz od powódki zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych. W pierwszej kolejności pozwany na podstawie art. 1099 k.p.c. oraz art. 1105 § 1 k.p.c. podniósł zarzut braku jurysdykcji tut. Sądu krajowego i z tego względu wniosł o odrzucenie pozwu w całości. Nadto podniósł zarzut przedawnienia.

Wyrokiem z dnia 10 sierpnia 2020 r., sygn. akt I C 4697/19 upr., Sąd Rejonowy dla Warszawy – Mokotowa w Warszawie odmówił odrzucenia pozwu, uchylił w całości wyrok zaoczny i oddalił powództwo oraz orzekł o kosztach procesu.

Apelację od powyższego orzeczenia wywiódł powód zaskarżając je w całości, zarzucając:

obrazę przepisów prawa materialnego polegającą na braku zastosowania art. 3 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 593/2008 z 17.06.08 poprzez odmowę uznania prawa strony do wyboru prawa, któremu będzie podlegać umowa oraz błędnym zastosowaniu art. 778 k.c. skutkującym niepoprawnym wnioskiem o przedawnieniu roszczenia, podczas gdy strony postępowania zawarły umowę (Regulamin pozwanej obowiązujący w dacie zawarcia umowy), w której ustaliły, że jej warunki i postanowienia podlegają prawu irlandzkiemu, zgodnie z którym roszczenia z tytułu umowy przewozu przedawniają się z upływem lat sześciu, co Sąd powinien wziąć pod uwagę z urzędu.

W związku z powyższym skarżący wniósł o zmianę wyroku poprzez uwzględnienie pozwu w całości oraz zasądzenie kosztów sądowych w postępowaniu II Instancji, względnie o uchylenie skarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Nadto, wniósł o - dopuszczenie dowodu na podstawie art. 51a. § 1, 2, 3 Ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych z dnia 27 lipca 2001r. (Dz.U.2020.365 t.j. z dnia 2020.03.06) zastosowanie przez tut. Sąd właściwych przepisów prawa materialnego (...) w zakresie 6 - letniego okresu przedawnienia roszczenia oraz przeprowadzenie dowodu z odnośnego fragmentu (...): (...) na dowód faktu, iż zgodnie z prawem (...) - zgodnie z warunkami przewozu linii (...), okres przedawnienia wynosi 6 lat, oraz - przeprowadzenie dowodu z ogólnych warunków przewozu pozwanej w dacie zawarcia umowy przewozu lotniczego w zakresie pkt 2.2., 2,3 2.4 znajdującego się pod adresem: (...) _na okoliczność obowiązywania prawa (...) w zakresie okresu przedawnienia (6 letni termin).

Pozwany wniósł o oddalenie apelacji i orzeczenie o kosztach w instancji odwoławczej według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jako bezzasadna podlegała oddaleniu.

Sąd Odwoławczy w pełni podziela i aprobuje ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy, uznając je za prawidłowo osadzone w zgromadzonym materiale dowodowym, jak również stwierdza, że poczynionym na ich podstawie rozważaniom prawnym nie można postawić zarzutu naruszenia obowiązujących przepisów.

Powód w apelacji podniósł zarzuty naruszenia przepisów prawa materialnego, które sprowadzają się do zakwestionowania przyjętej przez Sąd Rejonowy oceny prawnej żądania powoda i uznania, iż wolą stron było zastosowanie rozwiązania prawa (...) w zakresie terminu przedawnienia dochodzonego roszczenia. Zdaniem Sądu Okręgowego zarzuty te okazały się być bezzasadne, i jako takie nie mogły skutkować podważeniem prawidłowości zaskarżonego orzeczenia.

Zgodnie z zapisem klauzuli zawartej w art. 2 ust 4 Ogólnego Regulaminu Przewozu (...) ((...)) „o ile Konwencja, przepisy obowiązującego prawa lub zawarta umowa przewozu lotniczego nie stanowią inaczej, niniejsze Warunki i Postanowienia oraz nasze regulacje będą podlegały prawu (...), zgodnie z którym należy je interpretować”. Powołane postanowienie już w swej treści zawiera wskazanie, że ma ono zastosowanie tylko przy braku odmiennych uregulowań wynikających z obowiązującego prawa. W odniesieniu do powyższego słusznie Sąd pierwszej instancji stwierdził, iż należało zbadać czy obowiązujące przepisy prawa nie sprzeciwiały się takiemu zdefiniowaniu jurysdykcji, a w szczególności, czy rzeczony zapis mógł skutecznie wiązać konsumenta w świetle przepisów o niedozwolonych postanowieniach umownych, w tym w świetle regulacji art. 385⁽³⁾ pkt 23 k.c. stanowiącego, że w razie wątpliwości uważa się, że niedozwolonymi postanowieniami umownymi są te, które w wyłączają jurysdykcję sądów polskich lub poddają sprawę pod rozstrzygnięcie sądu polubownego polskiego lub zagranicznego albo innego organu, a także narzucają rozpoznanie sprawy przez sąd, który wedle ustawy nie jest miejscowo właściwy (test abuzywności).

Abuzywność postanowienia umownego wiąże się ze spełnieniem łącznie czterech warunków tj. zawarcia umowy z konsumentem, brakiem indywidualnego uzgodnienia jego treści, ukształtowaniem praw i obowiązków konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami oraz rażąco naruszający jego interesy, a także niemożnością jego klasyfikacji jako postanowienia sformułowanego jednoznacznie, a odnoszącego się do głównych świadczeń stron.

Co do pierwszego z powyższych warunków, nie budzi wątpliwości Sądu, że w świetle art. 22¹ k.c. konsument zawarł z przedsiębiorcą czynność prawną niezwiązaną z jego działalnością gospodarczą lub zawodową. W dalszej mierze wskazać należy, że istotą umowy przewozu jest zobowiązanie się przewoźnika w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa do przewiezienia za wynagrodzeniem osób lub rzeczy (art. 744 k.c.). Główne świadczenia stron, w zakresie niniejszej umowy polegały zatem na zapłacie ceny biletu i przewiezieniu osób. Tak więc oceniane pod kątem abuzywności postanowienie wyłączające jurysdykcję krajową nie dotyczyło głównych świadczeń stron.

Sąd Okręgowy przychylił się do stanowiska, że postanowienie umowne wyłączające jurysdykcję krajową, stanowiące w myśl powyższych ustaleń niedozwoloną klauzulę umowną, jest również sprzeczne z wyrokiem Trybunału Sprawiedliwości UE z 9 lipca 2009 r. (sygn. akt C-204/08). Trybunał zauważył, że w przypadku przewozu lotniczego osób pomiędzy państwami członkowskimi, dokonywanego na podstawie umowy zawartej z jednym przedsiębiorstwem lotniczym będącym rzeczywistym przewoźnikiem, sądem właściwym do rozpoznania powództwa o odszkodowanie, jest według wyboru powoda, sąd w okręgu którego znajduje się miejsce odlotu, albo sąd w okręgu którego znajduje się miejsce przylotu samolotu, uzgodnione w umowie.

Błędne jest zatem domniemanie strony powodowej, iż zgodnie z art. 2 ust 4 (...) strony zawarły umowę poddającą umowę przewozu prawu (...). Co więcej, jak twierdziła powódka, zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 593/2008 z dnia 17 czerwca 2008 r. w sprawie prawa właściwego dla zobowiązań umownych (R. mogła poddać sprawę prawu (...), ponieważ siedziba głównego organu zarządzającego przewoźnika znajduje się w I.. Zakres zapisu znajdującego się w regulaminie przewoźnika obowiązującym w dacie lotu, nie daje takiej podstawy. Brak jest bowiem przesłanek do uznania, iż strony zawartej umowy przewozu uzgodniły i miały zamiar objąć właściwością prawa (...) kwestię przedawnienia.

W ocenie Sądu Okręgowego, jak trafnie uznał Sąd pierwszej instancji, w okolicznościach faktycznych przedmiotowej sprawy bezwzględnie zastosowanie winien mieć art. 778 k.c., zgodnie z którym roszczenia z umowy przewozu osób przedawniają się z upływem roku od dnia wykonania przewozu, a gdy przewóz nie został wykonany - od dnia, kiedy miał być wykonany.

W uchwale z dnia 17 marca 2017 r., sygn. akt III CZP 111/16, Sąd Najwyższy stwierdził, iż roszczenie pasażera w przypadku odwołania lotu, jego opóźnienia lub odmowy przyjęcia pasażera na pokład przedawnia się z upływem terminu rocznego zastrzeżonego dla umowy przewozu według art. 778 k.c. Odpowiedzialność przewoźnika nie zależy od wykazania przez pasażera jego winy ani powstałej szkody, tym bardziej termin roczny znajduje uzasadnienie funkcjonalne. Wobec braku dodatkowych wymagań stawianych dla dochodzenia roszczeń przez uprawnionego należy uznać go za wystarczający dla ich potencjalnego zaspokojenia. Wiąże się to z celem jak najszybszego uzyskania odszkodowania w sprawach standardowych, nie wymagających zindywidualizowanej oceny, w przeciwieństwie do przypadków dochodzenia szkód wynikłych wskutek przewozu.

Niewątpliwie wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 22 listopada 2012r. w sprawie C-139/11 przesądził, że do przedawnienia roszczenia o odszkodowania opartego na przepisach rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. ustanawiającego wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów stosować się powinno przepisy danego państwa członkowskiego.

Dla konstrukcji przedawnienia podstawowe znaczenie ma art. 118 k.c., przy czym wyraźnie zastrzeżone jest, że znajduje on zastosowanie we wszelkich tych sprawach, które nie są uregulowane przepisem szczególnym w sposób odmienny. Wedle art.775 k.c. zastosowanie przepisów rozdziału XXV k.c. odnosi się do sytuacji, w których brak jest uregulowań szczególnych dla świadczeń przewozowych. Takim przypadkiem jest długość terminu przedawnienia, która nie jest regulowana żadnym innym aktem. W związku z tym wykładnia literalna przepisów potwierdza zastosowanie terminu rocznego z art. 778 k.c.

Finalnie Sąd Okręgowy stwierdził, iż skoro przewóz lotniczy miał miejsce w dniu 16 czerwca 2018 r., natomiast z powództwem o zasądzenie odszkodowania powódka wystąpiła w dniu 4 listopada 2019 roku, to roszczenie to nie mogło zostać uwzględnione - bowiem roszczenie o odszkodowanie przewidziane w art. 7 rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. przedawnia się w terminie rocznym, określonym w art. 778 k.c.

Zważywszy na zasadne przyjęcie przez Sąd pierwszej instancji rocznego terminu przedawnienia dochodzonego roszczenia, co implikowało oddaleniem powództwa w całości – co Sąd odwoławczy w pełni podziela, apelacja powódki została oddalona na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania odwoławczego rozstrzygnięto na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 2 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.